

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Karakter Eğitimine Dair Öz-Yeterlikleri*

Cengiz DÖNMEZ**, Ebru AVCI***

Öz

Bu araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Karakter Eğitimine ilişkin öz-yeterlik düzeylerini belirlemek ve bazı değişkenler açısından incelemektir. Araştırma “tarama” modelindedir. Araştırmanın evrenini, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde 8 merkez ilçede bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 872 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem bu öğretmenlerin katılımıyla oluşturulan tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Örneklem 8 merkez ilçede görev yapan 267 Sosyal Bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeylerinin bağımsız değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucu Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin çok yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin cinsiyete, yaş gruplarına, mesleki kıdeme, eğitim düzeylerine, mezuniyet durumlarına, değerler veya Karakter Eğitimiyle ilgili hizmet içi eğitim alma durumlarına, görev yaptıkları ilçelere göre farklılaşmamaktadır. Fakat Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeylerinin öğrencilerin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaştığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karakter Eğitimi, Öz-yeterlik, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri.

Abstract

The purpose of this study is to investigate and determine the self-efficacy levels of Character Education pertaining to Social Studies Teachers considering several variables. Restricted to the boundaries of Ankara Metropolitan Municipality, the population of quantitative research consists of 872 Social Studies teachers assigned during 2010-2011 academic year within 8 central districts primary education schools. Sampling has been selected via stratified sampling method that has been created with the participation of these teachers. Sampling is composed of 267 Social Studies teachers assigned in 8 central districts. In data analysis Social Studies Teachers in detecting whether self-efficacy levels vary with respect to independent variables one-way variance analysis (ANOVA) and independent groups t test have been utilized. As a result of the evaluation of the data obtained, it is found that the self-efficacy levels of Social Studies teachers on Character Education is very high. Social Studies teachers' self-efficacy levels on Character Education didn't vary with respect to gender, age groups, professional seniority, educational background, status of graduation, status of receiving in-service training on values or Character Education or the districts they work in. But it has been detected that Social Studies teachers' self-efficacy levels differentiated with respect to socio-economic levels of students' parents.

Key Words: Character Education, Self-efficacy, Social Studies Teachers.

* Bu çalışma “İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Karakter Eğitimine Dair Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi” adlı doktora tez çalışmasından türetilmiştir.

** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi A.B.D.

*** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi A.B.D.

Giriş

Karakter kelimesi, kazımak anlamına gelen (bir mum tabletinin, yontulmamış bir taşın veya metal bir yüzeyin üstüne kazımak gibi) Yunanca “charassein” den gelmektedir. Bu kelime zamanla farklı anlam kazanarak, bugünkü kavramsal manasına, yani bir kişinin davranış özellikleri veya ahlaki yapısı şekline dönüşmüştür (Ryan ve Bohlin, 1999: 5). Ya da başka bir ifadeyle, kişiye özgü davranışların bütünü, insanın bedensel, duygusal ve zihinsel etkinliğine çevrenin verdiği değer olarak anımlanmıştır (Köknel, 2005: 20).

Diğer taraftan karakter, anlaşılması kolay, doğrudan gözlenebilen, iyi davranışlar olarak da tanımlanmaktadır. Bu noktada iyi davranış; nezaket, dürüstlük, yasal otoriteye uyma, azim, iyi bir mizah anlayışı sergileme, sadakat ve bunun gibi belirli erdemler göstermekten meydana gelir. Bu bakımdan belirli erdemleri uygulama, yani belirli kelimeleri kullanma ve hareketleri gerçekleştirme ya da bunlardan kaçınmadır (Wynn, 1985: 4; akt. Leming, 1996).

Karakter; ahlaki bilgi, ahlaki duygu ve ahlaki davranıştan oluşur. İyi karakter “iyiyi bilme, iyiyi isteme ve iyiyi yapma, yani bireylerin zihnen, kalben ve davranışlarıyla iyi alışkanlıklar” kazanmasıdır (Lickona, 1991: 51). Gough’a (2011: 3) göre “karakter, ahlaki anlamda, özümüzde olduğumuz şey, alışkanlıklarımızın bir toplamı, iyi ve kötü huylarımızın bir karışımıdır”.

Karakter Eğitimi ise, “olumlu karakter gelişimini sağlamak için okul hayatının tüm boyutlarının amaçlı bir şekilde kullanılması”dır. Karakter Eğitiminin bu geniş çerçeveli yaklaşımı, müfredatın içeriği ve uygulanması, eğitim süreci, ilişkilerin kalitesi, disiplin gibi okulun tüm yönlerini kullanır (Battistich, 2005). Bu noktada Karakter Eğitimi “istendik kişisel özelliklerin ya da niteliklerin gelişimini etkilemek için sarf edilen her türlü bilinçli ya da aleni çaba olarak” tanımlanabilir (Hoge, 2002: 104).

Öte yandan Karakter Eğitimi, sosyal problemleri çözmede, okul müfredatının ve eğitimsel önceliklerin öğrenci ihtiyaçlarına ve sosyal ihtiyaçlara cevap vermediği durumda verilen bir eğitimidir. Bu bağlamda öğrencilerin problemleri çözmeleri ve potansiyellerinin tam olarak farkına varmaları için ihtiyaç duydukları ahlaki düşünme becerisini ve erdemleri üretmeleri için gereken değişiklikleri okulun yapabileceği konusunda görüş öne süren eğitim reformundaki bir yaklaşım olarak görülebilir (Vessel, 1998: 3). En genel anlamıyla örtük veya açık program aracılığıyla, yetişen yeni nesle temel insanî değerleri kazandırma, değerlere karşı duyarlılık oluşturma ve onları davranışa dönüştürme konusunda yardımcı olma gayretinin ortak adı olarak ifade edilebilir (Ekşi, 2003: 79).

Karakter Eğitimi; saldırganlık, anti sosyal davranışlar, madde kullanımı, erken cinsellik, suça yönelik etkinlikler, akademik başarısızlıklar ve okul başarısızlıkları gibi olumsuz çağdaş problemlerin engellenmesinde ve karakter gelişimini sağlamada ümit verici bir yaklaşımdır. Böylelikle, olumsuz davranış riskini azaltmaya ek olarak gençlerin olumlu kişilik, sosyal davranışlar ve beceriler geliştirmelerini ve demokratik toplumlarda aktif ve etkili vatandaşlar olmalarına yardımcı olur (Battistich, 2005).

Okul, öğrencilerin karakter gelişiminde ve değerlerin kazanılmasında önemli bir görevi üstlenmektedir (Ryan ve Bohlin, 1999: 23). Çünkü medeniyetlerin varlıklarını sürdürebilmeleri, ancak değerlerini yeni nesillere aktarabilmeleriyle mümkündür. Dolayısıyla ailelerinden çok az ahlak eğitimi alan ve değer merkezli etkilerden uzak milyonlarca çocuk için, okulun böyle bir misyonu yüklenmesi hayati bir önem taşır. Bu bağlamda değerden bağımsız bir eğitim düşünülemez olduğundan, okullarda hangi değer, nasıl öğretileceği hususu dolayısıyla Karakter Eğitimi oldukça önemlidir (Delattre and Russell, 1993; Lickona, 1991; Williams, 2000; Wynn, 1995; Aktaran: Ekşi, 2003: 84).

Okulların önemli görevlerinden olan Karakter Eğitiminin konuları çerçevesinde, öğrencileri istenilen vasıflarda yetiştirebilmek için sorumluluğu en fazla olan derslerden birisi Sosyal Bilgilerdir. Çünkü Sosyal Bilgiler temelde iyi vatandaş yetiştirme amacıyla Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan, birbirlerine Atatürk milliyetçiliği ile bağlı, Cumhuriyetin kazanımlarına sahip çıkan, geleneksel değerlerimizin olumlu yanlarını muhafaza eden, bununla birlikte çağdaş ve evrensel değerleri kabul etmeye hazır yeni nesiller vücuda getirmek amacıyla okutulmaktadır. Yani ülkemizde iyi, etkin, üretken, vatanperver ve insanî değerleri benimseyen bireyler yetiştirme iyi bir Sosyal Bilgiler eğitimine bağlıdır (Safran, 2008: 15).

Bu noktada Karakter Eğitimi Sosyal Bilgilerin tamamlayıcı bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır (Johnson, 2009: 259). Çünkü Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin; öğrencileri sevgi ve saygı ile eğitmeleri, insanî değerleri kazandırmaları, doğru davranışa yöreklendirmeleri, yanlış davranışın üzerinde durup düzeltmeleri, geleceğin iyi vatandaşlarını yetiştirmek için çalışmaları, aynı zamanda Karakter Eğitiminin de ilgi alanına girmektedir. Karakter Eğitimi de, temel insanî değerleri kazanmış iyi vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Sosyal Bilgilerle Karakter Eğitimi arasındaki bu yakın ilişki sebebiyle Sosyal Bilgiler öğretmenlerine Karakter Eğitime dair uygulamalarda önemli görevler düşmektedir. Bu öğretmenlerin Karakter Eğitiminin etkili olabilmesi için her şeyden önce öğrencilerin karakterini etkileme ve sınıf dışından gelen olumsuz etkilerle baş edebilme yeteneğine inanması gerekmektedir (Ekşi, 2003: 105). Bu da öğretmenlerin öz-yeterlikleriyle ilgilidir. Dolayısıyla karakter eğitiminde öğretmenin öz-yeterliği önemlidir.

Öz-yeterlik, davranışların oluşmasında etkili olan bir nitelik olmakla birlikte "bireyin belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapabilme yeteneği hakkında kendine ilişkin yargısı" dır. (Bandura, 1995: 3). Öğretmen öz-yeterliği ise öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme ve başarılarını artırmak için sahip olmaları gereken kendi beceri ve yetenekleri ile ilgili inançlarıdır (Ashton, 1984; Akt. Denzine, Cooney ve McKenzie, 2005: 690).

Bu noktada öğretmen öz-yeterliğinin oluşturulması, öğretmenlerin kendi yeteneklerine ve istenen sonuçları başarma kapasitelerine inanmalarını sağlamada önemlidir. (Milson ve Ekşi, 2003: 102). Bandura'nın öz-yeterlik inancı kuramı, öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri yerine getirebileceklerine ilişkin inançlarının hangi düzeyde olduğunu ortaya çıkararak; öğretmenlik görev ve sorumlulukları ile ilgili davranışlarını tahmin etmede kullanılabilir. Bu görev ve sorumlulukların bilinmesi, bireylerin gelişimini etkileyebilen öğretmen davranışlarının anlaşılmasında ve geliştirilmesinde önemlidir (Yılmaz, Köseoğlu, Gerçek ve Soran, 2004: 51).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Karakter Eğitime ilişkin öz-yeterlik düzeylerini belirlemek ve bazı değişkenler açısından incelemektir. Bu amaca ulaşabilmek için şu sorulara cevap aranmıştır.

1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin "Karakter Eğitime İlişkin Öz-yeterlikleri" ne düzeydedir?
2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin "Karakter Eğitime İlişkin Öz-yeterlik" düzeyleri,
 - 2.1. Cinsiyetlerine,
 - 2.2. Yaşlarına,
 - 2.3. Mesleki kıdemlerine,
 - 2.4. Eğitim düzeylerine,
 - 2.5. Mezuniyet durumlarına,
 - 2.6. Genel olarak öğrencilerin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyine,

- 2.7. Değerler veya Karakter Eğitimi ile ilgili bir eğitim (hizmet içi eğitim, seminer, kurs vd.) alma durumlarına,
- 2.8. Görev yaptıkları ilçelere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırma “tarama” modelindedir. Karasar (2008: 77) ’a göre “tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır”.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2010–2011 eğitim-öğretim yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde 8 merkez ilçede bulunan Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 872 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleme, 8 merkez ilçede görev yapan 872 Sosyal Bilgiler öğretmeni tabakalı örnekleme (oranlı eleman örnekleme) yöntemi ile seçilmiştir. Örneklem 8 merkez ilçede görev yapan 267 Sosyal Bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır.

Tabakalı örneklemede “evren, araştırma açısından önemli görülen belli bir değişkene göre, kendi içinde benzeşikliği olan alt evrenlere ayrılır, sonra bu alt evrenlerden her birinden eleman örnekleme yapılır. Her bir alt evrenden alınacak eleman miktarı o alt evrenin bütün içindeki oranında belirlenir. (Karasar, 2008: 113).

Araştırmanın evren ve örneklemini oluşturan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sayısı 8 merkez ilçeye göre aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sayısı

İlçeler	Evren	Evreni Temsil Oranı	Örneklem Sayısı
1.KEÇİÖREN:	179	20,53%	55
2.ÇANKAYA:	169	19,38%	52
3.YENİMAHALLE:	136	15,60%	42
4.MAMAK:	102	11,70%	31
5.SİNCAN:	95	10,89%	29
6.ALTINDAĞ:	89	10,21%	27
7.ETİMESGUT:	82	9,40%	25
8.GÖLBAŞI:	20	2,29%	6
Toplam	872	100,00%	267

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Karakter Eğitimine ilişkin öz-yeterlik düzeylerini bazı değişkenler açısından incelemek amacı ile “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik Ölçeği

İki bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgilerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan 8 madde, ikinci bölümünde ise 21 maddeden oluşan Karakter Eğitimi öz-yeterlik ölçeği bulunmaktadır. Bu ölçek, 0-100 cevaplama formatına sahiptir. Katılımcıların ne derecede

yapabileceklerine olan inançlarını “yapabileceğime kesinlikle inanmıyorum”, “orta düzeyde yapabileceğime inanıyorum” ve “yapabileceğime kesinlikle inanıyorum” şeklinde puanlamaları istenmiştir.

Açımlayıcı faktör analizi yapılmadan önce Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testi yapılmıştır. Örneklemin faktör analizi için uygun olduğunu test eden KMO testi ölçüm değerinin 0,895, güvenilirlik çalışması için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) değerinin $\alpha=,908$ olduğu görülmüştür. Bartlett testi sonucu ise $\chi^2= 1914,793$ olduğu tespit edilmiştir.

Ölçek Model ve Rehber Olma, Ahlaki Bir Sınıf Ortamı Oluşturma, Değerleri Öğretim Programı Yoluyla Kazandırma, Demokratik Bir Sınıf Ortamı Oluşturma olmak üzere toplam 4 alt faktörden oluşmaktadır.

Analiz

Araştırmada istatistiksel analizlerin gerçekleştirilmesinde SPSS 18.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılmış, yapılan bütün analizlerde anlamlılık düzeyi $p\leq 0.05$ olarak alınmıştır.

Amaçlar doğrultusunda ölçeğin faktörlerinin bağımsız değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında elde edilen veriler analiz edilerek aşağıdaki bulguya ulaşılmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Ne Düzeydedir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (Ss) değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” ile İlgili Düzeyleri

	\bar{X}	Ss	Öz-yeterlik düzeyi
Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik	82,35	7,92	Çok yüksek

Tablo 2’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” puanlarının ortalaması $\bar{X}=82,35$ olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri çok yüksektir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında elde edilen veriler analiz edilerek aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Cinsiyetlerine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	P
Kadın	141	83,12	8,31	1,679	265	0,094
Erkek	126	81,49	7,39			

* p<.05

Kadın Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=83.12$), erkek Sosyal Bilgiler öğretmenlerine ($\bar{X}=81.49$) göre daha yüksektir. Ancak, istatistiksel olarak, kadın ve erkek Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır [$t_{(265)}=1,679$, $p>.05$].

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Yaşlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yaş gruplarına göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalama ve standart sapma istatistikleri Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Betimsel İstatistikleri

Yaş	N	\bar{X}	Ss
20-30 yaş	30	80,86	8,78
31-40 yaş	133	82,21	8,51
41-50 yaş	82	82,58	7,09
51-60 yaş	22	84,39	5,51

51-60 yaş aralığında olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=84.39$), diğer yaş gruplarındaki Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yaş gruplarına göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	165,686	3	55,229	0,880	0,452
Gruplar içi	16.511,393	263	62,781		
<i>Toplam</i>	<i>16.677,079</i>	<i>266</i>			

* $p \leq 0.05$

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yaş gruplarına göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin farklılaşmadığı görülmüştür [$F_{(3-263)}=0,880$, $p>.05$].

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Mesleki Kıdemlerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalama ve standart sapma istatistikleri Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Mesleki Kıdeme Göre Betimsel İstatistikleri

Mesleki Kıdem	N	\bar{X}	Ss
5 yıl ve daha az	21	82,40	8,95
6-10 yıl	52	81,89	7,43
11-15 yıl	78	81,86	8,93
16-20 yıl	71	83,14	7,79
21 yıl ve üzeri	45	82,48	6,39

Mesleki kıdemi 16-20 yıl aralığında olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=83.14$), farklı sürelerde mesleki kıdemi olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına tek yönlü varyans analizi ile bakıldığında sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Mesleki Kıdeme Göre Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
-------------------	-----------------	----	--------------------	---	---

Gruplar arası	75,172	4	18,793	0,297	0,880
Gruplar içi	16601,907	262	63,366		
<i>Toplam</i>	16677,079	266			

*p≤.05

Varyans analizine göre Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin mesleki kıdemlerine göre farklılaşmadığı görülmüştür [$F_{(4-262)}= 0,297, p>.05$].

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Eğitim Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin eğitim düzeylerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Eğitim Düzeyine Göre t Testi Sonuçları

Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	P
Lisans	241	82,27	8,07	-0,516	265	0,606
Lisansüstü	26	83,11	6,48			

*p≤.05

Lisansüstü eğitim almış Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=83.11$), lisans eğitimi almış olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine ($\bar{X}=82,27$) göre nispeten daha yüksektir. Ancak istatistiksel olarak, lisans ve lisansüstü eğitim almış Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır [$t_{(265)}= -0,516, p>.05$].

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Mezuniyet Durumlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mezuniyet durumlarına göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalama ve standart sapma istatistikleri Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Mezuniyet Durumlarına Göre Betimsel İstatistikleri

Mezuniyet Durumu	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Fakültesi	148	81,97	8,06
Fen Edebiyat Fakültesi	86	82,19	8,42
Lisans Tamamlama	16	85,36	6,12
Diğer	17	83,67	4,61

Mezuniyet durumu lisans tamamlama olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=85.36$), mezuniyet durumu eğitim fakültesi, fen edebiyat fakültesi ve diğer olarak belirtmiş olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mezuniyet durumlarına göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile test edildiğinde sonuçları Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Mezuniyet Durumlarına Göre Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	198,035	3	66,012	1,054	0,369
Gruplar içi	16.479,044	263	62,658		
<i>Toplam</i>	<i>16.677,079</i>	<i>266</i>			

* $p \leq .05$

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin mezuniyet durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür [$F_{(3-263)}=1,054$, $p > .05$].

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Öğrencilerin Ailelerinin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeylerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalama ve standart sapma istatistikleri Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Öğrencilerin Aile Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Betimsel İstatistikleri

Gelir Düzeyi	N	\bar{X}	Ss
Düşük	69	80,42	7,23
Orta	174	82,75	8,30
Yüksek	24	84,98	5,69

Öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=84.98$), öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi düşük ve orta olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeylerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile test edildiğinde sonuçları Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Öğrencilerin Aile Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	451,063	2	225,531	3,669	0,027*
Gruplar içi	16226,016	264	61,462		
<i>Toplam</i>	16677,079	266			

* p≤.05

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeylerine göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [$F_{(2-264)}= 3,669$, $p<.05$]. Bulunan bu fark, öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ve orta olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri arasındadır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Değerler veya Karakter Eğitimi ile İlgili Hizmet İçi Eğitim Alıp Almamaların Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin değerler veya Karakter Eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitim alıp almamalarına göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 13’de gösterilmiştir.

Tablo 13

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Değerler veya Karakter Eğitimi ile İlgili Hizmet İçi Eğitim Almalarına Göre t Testi Sonuçları

Hizmet İçi Eğitim						
Durumu	N	\bar{X}	Ss	t	sd	p
Evet	26	83,00	8,71	0,442	265	0,659
Hayır	241	82,28	7,84			

*p≤.05

Değerler veya Karakter Eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitim alan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=83.00$), bu eğitimi almayan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine ($\bar{X}=82.28$) göre daha yüksek bulunmuştur. Ancak istatistiksel olarak hizmet içi eğitim alan ve almayan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır [$t_{(265)}= 0,442$, $p>.05$].

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlikleri” Görev Yaptıkları İlçelere Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görev yaptıkları ilçelere göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalama ve standart sapma istatistikleri Tablo 14’de gösterilmiştir.

Tablo 14

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Görev Yaptıkları İlçelere Göre Betimsel İstatistikleri

İlçeler	N	\bar{X}	Ss
---------	---	-----------	----

Altındağ	27	80,79	8,72
Çankaya	52	84,06	6,19
Etimesgut	25	81,24	10,71
Gölbaşı	6	77,78	8,08
Keçiören	55	83,80	7,93
Mamak	31	81,40	9,08
Sincan	29	82,05	7,66
Yenimahalle	42	81,56	6,27

Çankaya ilçesinde görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri ($\bar{X}=84.06$), diğer ilçelerde görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görev yaptıkları ilçelere göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 15

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” Puanlarının Görev Yaptıkları İlçelere Göre Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	545,572	7	77,939	1,251	0,275
Gruplar içi	16.131,507	259	62,284		
<i>Toplam</i>	<i>16.677,079</i>	<i>266</i>			

* $p \leq .05$

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görev yaptıkları ilçelere göre “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır [$F_{(7-259)}=1,251, p>.05$].

Tartışma

Karakter Eğitiminin amacı, temel insanî değerleri kazanmış iyi vatandaşlar yetiştirmektir. Bu noktada Sosyal Bilgiler öğretmenlerine Karakter Eğitimine dair uygulamalarda önemli görevler düşmektedir. Görevlerin yerine getirebilirliği ve karakter eğitiminin etkililiği ise Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Karakter Eğitimine ilişkin öz-yeterliklerine bağlıdır. Bu araştırmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri belirlenmiş ve çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Bu doğrultuda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri çok yüksektir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerinin çok yüksek olması, öğretmenlerin karakter eğitimindeki etkililiklerinin ve kendilerine olan güvenlerinin bir göstergesidir. Milson ve Mehlig (2002)’in, Milson (2003)’un ve Demirel (2009)’in yaptığı araştırmada da öğretmenlerin olumlu yönde yeterlik inancına sahip oldukları görülmektedir.

Kadın Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri, erkek Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksektir. Fakat kadın ve erkek Sosyal Bilgiler

öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Şimşek (2011)’in araştırma sonucunda da Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Fakat bu çalışmada erkek öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeyleri kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek bulunmuştur. Demirel (2009)’in yaptığı çalışmanın bulguları da benzer niteliktedir. Sınıf öğretmenlerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri yaş gruplarına göre de farklılaşmamaktadır. Milson ve Mehlig (2002)’in yaptığı araştırma sonucunda da ilköğretim öğretmenlerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları ölçeğin Kişisel Öğretim Yeterliliğine (KÖY) ve Genel Öğretim Yeterliliğine (GÖY) ilişkin alt boyut puanları üzerinde yaşa göre anlamlı bir fark göstermemektedir.

Mesleki kıdemi 16-20 yıl aralığında olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri, farklı sürelerde mesleki kıdemi olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur. Fakat Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri mesleki kıdemlerine göre farklılaşmamaktadır. Demirel (2009)’in yaptığı araştırma bulgularında da sınıf öğretmenlerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark göstermemektedir.

Lisansüstü eğitim almış Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri, lisans eğitimi almış olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre nispeten daha yüksektir. Bu durum lisansüstü eğitim almanın öğretmen öz-yeterliliği üzerinde olumlu bir etki yaptığını göstermektedir. Ancak istatistiksel olarak, lisans ve lisansüstü eğitim almış Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Demirel (2009)’in yaptığı çalışmada da sınıf öğretmenlerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Ayrıca Milson ve Mehlig (2002)’in yaptığı araştırma sonucunda da ilköğretim öğretmenlerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları ölçeğin Kişisel Öğretim Yeterliliğine (KÖY) ve Genel Öğretim Yeterliliğine (GÖY) ilişkin alt boyut puanları üzerinde lisans ve lisansüstü eğitim alma durumlarına göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri mezuniyet durumlarına göre de farklılaşmamaktadır.

Öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri, öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik durumu düşük ve orta olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur. Tek yönlü varyans analizine göre, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyleri ile ilgili “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bulunan bu fark, öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ve orta olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri arasındadır. Milson (2003)’un yaptığı çalışmada ise öğretmenlerin öğrencilerinin aile sosyo-ekonomik statüsü, Karakter Eğitimi Yetkinlik İnancı Ölçeğinin Kişisel Öğretim Yeterliliğine (KÖY) ve Genel Öğretim Yeterliliğine (GÖY) ilişkin alt boyut puanları üzerinde anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Değerler veya Karakter Eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitim alan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik” düzeyleri, bu eğitimi almayan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durum değerler veya Karakter Eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitimin öğretmen öz-yeterliliği üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir. Ancak istatistiksel olarak hizmet içi eğitim alan ve almayan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Karakter Eğitimine İlişkin Öz-

yeterlik" düzeylerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Milson (2003)'un yaptığı araştırmada bunu destekler niteliktedir. Hiç eğitim almayan katılımcılarla çeşitli türlerde eğitim alan katılımcılar arasındaki farklılıkları karşılaştırmak üzere yapılan analizlere göre Karakter Eğitimi Yetkinlik İnancı Ölçeğinin Kişisel Öğretim Yeterliğine (KÖY) ve Genel Öğretim Yeterliğine (GÖY) ilişkin alt boyutlarında üniversiteye dayalı eğitim alanların puanları hiç eğitim almayanlara göre önemli bir farklılık göstermemiştir. Demirel (2009)'in yaptığı araştırmanın bulguları da benzer niteliktedir. Sınıf öğretmenlerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları hizmet-içi eğitim alma değişkenine göre anlamlı bir fark göstermemektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görev yaptıkları ilçeler ile ilgili "Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik" düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Fakat Çankaya ilçesinde görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "Karakter Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik" düzeyleri, diğer ilçelerde görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Kaynakça

- Bandura, A. (1995). Exercise of Personal and Collective Efficacy in Changing Societies. A. Bandura (Ed.). *Self-efficacy in Changing Societies*. New York: Cambridge University Press.
- Battistich, V. (2005). *Character Education, Prevention, and Positive Youth Development*. <<http://www.communityofcaring.org/ServicesAndResources/Battistich%20Paper.pdf>> adresinden 27 Şubat 2009 tarihinde alınmıştır.
- Demirel, M. (2009). Sınıf öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin karakter eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 37, 36-49.
- Denzine, G. M., Cooney, J. B., and McKenzie, R. (2005). Confirmatory Factor Analysis of The Teacher Efficacy Scale for Prospective Teachers. *British Journal of Educational Psychology*, 75, 689-708.
- Ekşi, H. (2003). Temel İnsani Değerlerin Kazandırılmasında Bir Yaklaşım: Karakter Eğitimi Programları. *Değerler Eğitimi Dergisi*. Cilt:1, Sayı:1, 79-96.
- Gough, R.W. (2011). *Karakteriniz Kaderinizdir Kişisel Ahlakın Günlük Hayatımızdaki Yeri*, Çeviri: G. Sezgi. Bilkent Ankara: HYB.
- Hoge, J. D. (2002). Character Education, Citizenship Education, and The Social Studies. *The Social Studies*. Vol. 93, No. 3, 103-108.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 18. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Köknel, Ö. (2005). *Kaygıdan Mutluluğa Kişilik*, 17. Basım, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Leming, J. S. (1996). "Teaching Values in Social Studies Education: Past Practices and Current Trends". B.G. Massialas and R.F. Allen (Eds.), *Crucial Issues in Teaching Social Studies: K-1*, Belmon: Wadsworth Publishing Company, http://www.uensd.org/USOE_Pages/Char_ed/fed_proj/utah/hist/teaching.htm adresinden 23 Şubat 2009 tarihinde alınmıştır.
- Lickona, T. (1991). *Educating for Character; How Our Schools Can Teach Respect and Responsibility*. New York: Bantam Books.
- Milson, A. J. (2003). Teachers' Sense of Efficacy for the Formation of Students' Character. *Journal of Research in Character Education*, 1(2), 89-106.
- Milson, A. J. ve Ekşi, H. (2003) Öğretmenlerin Karakter Eğitiminde Yetkinlik Konusu Duygusunda Bir Ölçme Aracına Doğru: Karakter Eğitimi Yetkinlik İnancı Skalası (KEYİS) ve Türkçe Uyarlama Çalışması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1 (4), 99-130.
- Milson A. J. and Mehlig L. M. (2002). Elementary School Teachers' Sense of Efficacy for Character Education. *The Journal of Educational Research*, 96 (1), 47-53.
- Ryan, K. and Bohlin, K. (1999). *Building Character in Schools*. San Francisco. Jossey-Bass Publishers.
- Johnson, C. S. (2009). The Interplay Between Character Education, The Social Studies, and Citizenship Development, Curriculum and Teaching Dialogue, Volume 11, Numbers 1/2. Academic Search Complete veri tabanından 14 Nisan 2010 tarihinde alınmıştır.

- Safran, M. (2008). Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış. B. Tay ve A. Öcal (Editörler). *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi*. I. Baskı. Ankara. Pegem Akademi Yayıncılık, ss. 1-19.
- Şimşek, N. (2011). Self-efficacy Perceptions of Social Studies Candidate Teachers, *Educational Research and Reviews*. Vol. 6(4), 383-388.
- Vessels, G. G. (1998). *Character and Community Development; A School Planning and Teacher Training Handbook*. United States of America: Greenwood Publishing Group.
- Yılmaz, M. , Köseoğlu, P., Gerçek, C. ve Soran, H. (2004). Öğretmen Öz-yeterlik İnancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. Aralık. Yıl: 5, Sayı: 58, 50-54.

The Self-Efficacy Of Character Education Pertaining To Social Studies Teachers

Summary

The purpose of this study is to investigate and determine the self-efficacy levels of Character Education pertaining to Social Studies Teachers considering several variables. To attain this goal, answers to these questions were searched.

1. What are the levels of the Social Studies Teachers' Self-efficacy on Character Education?
2. Do the self-efficacy levels on Character Education pertaining to Social Studies teachers differentiate meaningfully with respect to
 - 2.1. gender,
 - 2.2. age groups,
 - 2.3. professional seniority,
 - 2.4. educational background,
 - 2.5. status of graduation,
 - 2.6. socio-economic levels of parents,
 - 2.7. status of receiving in-service training on values or Character Education,
 - 2.8. the districts they work in?

Restricted to the boundaries of Ankara Metropolitan Municipality, the population of quantitative research consists of 872 Social Studies teachers assigned during 2010–2011 academic year within 8 central districts primary education schools. Sampling has been selected via stratified sampling method that has been created with the participation of these teachers. Sampling is composed of 267 Social Studies teachers assigned in 8 central districts.

In data analysis Social Studies teachers in detecting whether self-efficacy levels vary with respect to independent variables one-way variance analysis (ANOVA) and independent groups t test have been utilized.

The self-efficacy levels of Social Studies Teachers on Character Education were determined and investigated considering several variables. In accordance with this study, the following results were obtained.

As a result of the evaluation of the datas obtained, it is found that the self-efficacy levels of Social Studies teachers on Character Education is very high. A meaningful differentiation hasn't been determined with respect to female and male Social Studies teachers' self-efficacy levels on Character Education. Social Studies teacher's self-efficacy levels on Character Education didn't differentiate with respect to age groups.

Self-efficacy levels on Character Education of Social Studies teachers having professional seniority between 16-20 years have been found higher compared to Social Studies teachers having professional seniority in different periods of time. But Social Studies teachers' self efficacy levels on character Education didn't differentiate with respect to professional seniority.

Self-efficacy levels on character education of Social Studies teachers with post graduate education is comparatively higher compared to Social Studies teachers with a bachelor's degree. But statistically, a meaningful differentiation hasn't been determined with respect to self-efficacy levels on

Character Education of Social Studies teachers with post graduate education and with a bachelor's degree. Social Studies teachers' self efficacy levels on Character Education didn't differentiate with respect to status of graduation.

Self-efficacy levels on Character Education of Social Studies teachers' students whose socio-economic levels of parents are high have been found higher compared to Social Studies teacher's students whose socio-economic levels of parents are average or low with respect to the one-way variance analysis, a meaningful differentiation has been determined between Social Studies teachers ' students' socio-economic levels of parents and self-efficacy levels on Character Education. This determined differentiation is between self-efficacy levels of Social Studies teachers having students whose parents' socio-economic levels are low Social Studies teachers having students whose parents' socio-economic levels are average and high.

Self-efficacy levels on Character Education of Social Studies teachers who received in-service training on value or character Education have been found higher compared to Social Studies teachers who didn't receive this in-service training. But statistically, a meaningful differentiation hasn't been determined with respect to self-efficacy levels on Character Education of Social Studies teachers who received in-service training on value or Character Education and Social Studies teachers who didn't receive this in-service training. Social Studies teachers' self-efficacy levels on Character Education didn't differentiate with respect to the districts they work in.

As a result of Social Studies teachers' self-efficacy levels on Character Education didn't vary with respect to gender, age groups, professional seniority, educational background, status of graduation, status of receiving in-service training on values or Character Education or the districts they work in. But it has been detected that Social Studies teachers' self-efficacy levels differentiated with respect to income levels of students' parents.